

Sygn. akt IV KK 114/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lipca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Grzegorzcyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Kazimierz Klugiewicz

SSN Zbigniew Puzzkarski

Protokolant Jolanta Grabowska

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Krzysztofa Parchimowicza
w sprawie **M. K.**

skazanego z art. 209 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na rozprawie

w dniu 10 lipca 2014 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w C.

z dnia 2 lipca 2013 r.,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w C.

z dnia 12 marca 2013 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok i utrzymany nim w mocy wyrok
Sądu Rejonowego i przekazuje sprawę temu ostatniemu Sądowi
do ponownego rozpoznania, a koszty sądowe postępowania
kasacyjnego przejmuje na Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem utrzymano w mocy wyrok Sądu Rejonowego, którym skazano M. K. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 209 § 1 k.k., polegające na tym, że w okresie od dnia 11 maja 2011 r. do dnia 17 grudnia 2011 r. i od dnia 4 stycznia 2012 r. do dnia 5 października 2012 r., w C., pomimo obowiązku alimentacji na rzecz syna M. P., wynikającego z mocy ustawy oraz wyroku Sądu Rejonowego, uporczywie uchylał się od tego obowiązku, przez co naraził go na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Utrzymując to orzeczenie w mocy, Sąd Okręgowy oddalił jedyną w tej sprawie apelację, składaną wówczas przez prokuratora na korzyść oskarżonego, z zarzutem rażącej surowości kary.

W kasacji wywiedzionej w kwietniu 2014 r. od prawomocnego wyroku Sądu odwoławczego, Prokurator Generalny zarzucił rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, a to: art. 433 § 1 w zw. z art. 440 k.p.k., polegające na zaniechaniu przeprowadzenia prawidłowej kontroli odwoławczej i utrzymaniu w mocy wyroku Sądu *meriti*, pomimo że był on oczywiście niesprawiedliwy, jako wydany z naruszeniem art. 366 § 1 k.p.k., bez wyjaśnienia istotnych okoliczności dotyczących uprzedniej karalności oskarżonego, w wyniku czego doszło do wadliwego określenia granic czasowych przypisanego mu czynu i skazania go za uchylenie się od obowiązku alimentacyjnego na rzecz syna w okresach od dnia 11 maja 2011 r. do dnia 17 grudnia 2011 r. oraz od dnia 4 stycznia 2012 r. do dnia 5 października 2012 r., pomimo tego, że wcześniejszym prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w C. z dnia 10 października 2012 r., w sprawie o sygn. akt ... 657/12, był on już skazany za taki czyn na szkodę tego samego pokrzywdzonego, popełniony w okresach od dnia 11 maja 2011 r. do dnia 17 grudnia 2011 r. oraz od dnia 4 stycznia 2012 r. do dnia 10 kwietnia 2012 r. Wywodząc w ten sposób, skarżący wniósł o uchylenie obu wydanych w tej sprawie wyroków i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu pierwszoinstancyjnym.

Rozpoznając tę kasację, Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja ta jest zasadna. Wprawdzie Sąd odwoławczy rozpoznawał w tej sprawie jedynie zarzut rażącej niewspółmierności kary orzeczonej wobec oskarżonego przez Sąd pierwszej instancji, ale mając na uwadze art. 440 k.p.k., powinien był z urzędu, poza granicami środka odwoławczego i podniesionych w

nim zarzutów, zbadać dokładniej materiały tej sprawy, aby dopełniony był płynący z art. 366 § 1 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. obowiązek wyjaśnienia wszystkich istotnych dla rozstrzygnięcia okoliczności.

Sąd ten nie zauważył zaś, że w uzasadnieniu wyroku Sądu pierwszej instancji, podnosząc kwestię karalności oskarżonego, przywołano dokument z Krajowego Rejestru Karnego wystawiony w listopadzie 2012 r. (k. 83-84 i k. 101), mimo że orzekano już w marcu 2013 r., a przy tym – jak wynikało z odczytanych na rozprawie głównej zeznań matki alimentowanego dziecka, składała ona w 2011 r. zawiadomienie na policji o niealimentowaniu przez oskarżonego ich dziecka (k. 57v w zw. z k. 95v). Miało to przy tym miejsce w sytuacji, gdy postępowanie karne w niniejszej sprawie wszczęte zostało na wniosek organu pomocy społecznej, a nie przedstawiciela ustawowego dziecka. W wyniku tego zaniechania nie uwzględniono faktu, że wyrokiem z dnia 10 października 2012 r., wydanym przez Sąd Rejonowy w C. w sprawie ... 657/12, M. K. został skazany za uporczywe uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego m.in. wobec M. P., w okresie od dnia 11 maja 2011 r. do dnia 17 grudnia 2011 r. i od dnia 4 stycznia 2012 do dnia 10 kwietnia 2012 r., a wyrok ten uprawomocnił się w dniu 8 listopada 2012 r. (k. 138 i 147 tych akt). Tym samym, już w momencie orzekania w sprawie niniejszej w pierwszej instancji istniał prawomocny wyrok, który obejmował znaczną część okresu przestępnego zaniechania, przypisanego oskarżonemu przez Sądy orzekające w tym postępowaniu. I uchybienie to nie zostało naprawione przez Sąd odwoławczy.

Nie budzi zaś wątpliwości, że ponowne przypisanie oskarżonemu części okresu takiego zaniechania, którą objęto już uprzednio wcześniejszym prawomocnym wyrokiem oznacza rażącą obrazę art. 366 § 1 k.p.k. (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 16 grudnia 2010 r., IV KK 393/10, LEX nr 685744, z dnia 26 października 2011 r., IV KK 311/11, LEX nr 1027196, czy z dnia 21 listopada 2012 r., IV KK 299/12, LEX nr 1228621). Oznacza to przy tym bez wątpienia wydanie wyroku rażąco niesprawiedliwego, skoro prowadzi do podwójnej odpowiedzialności oskarżonego za część przestępnego zachowania. Do takiej zaś sytuacji doszło w sprawie niniejszej, skoro skazano tu oskarżonego za przestępstwo niealimentacji, które tylko w okresie po dniu 10 kwietnia 2012 r., do

dnia 5 października 2012 r., nie było objęte wskazanym wcześniej wyrokiem w sprawie o sygn. ... 657/12, a w pozostałym zakresie w pełni pokrywało się z prawomocnym orzeczeniem w tamtej sprawie.

Powyższe wskazuje, że zaskarżony wyrok, jak i utrzymany nim w mocy wyrok Sądu pierwszej instancji, ostać się nie mogą. Dlatego też Sąd Najwyższy uchylił oba te wyroki i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w C., który przy tym rozpoznawaniu winien teraz mieć na uwadze konieczność prawidłowego opisu czynu przypisywanego oskarżonemu, a na przyszłość baczyć, aby w każdej sprawie dane o karalności osób oskarżonych były jednak na bieżąco aktualizowane.

Z tych wszystkich względów, orzeczono jak w wyroku.